

Ο ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.

—

Την ανωθεὶς τίτλον ὁ διάσημος τῆς Γαλλίας οἰκονομολόγος καὶ συγγραφεὺς K. Michel Chevalier ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι αἱ Revue de deux Mondes, τὸν ἑπομένην διατριβὴν ἐν ᾧ μετὰ πειστικότητος ἀληθῶς ἐπιστημονικῆς ἐλέγχῃ ως ἐπιζήμιον διὰ τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα τῆς Γαλλίας τὸ μέτρον τῆς συλλήψεως τῶν ἐμπορικῶν τῆς Πρωσσίας πλοίων, μέτρον ἀποκρουόμενον ὑπὸ τῶν ὑγιῶν τοῦ πολιτισμοῦ ἀρχῶν, καὶ μετ' ἀξιεπαίνου φιλανθρωπίας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν ἐν Παρισίοις παροίκων Γερμανῶν, καθ' ὃν μυρίας ἔκτοξεύουσιν ὕδρεις Γάλλοι τινες δημοσιογράφοι. Εἶναι πολὺ λυπηρὸν ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ K. M. Chevalier δὲν εὔρεν ἡχὺ παρὰ τοῖς κυνηγονήταις τῆς Γαλλίας διότι, ως μανθάνω, διετάχθη ἡδη ἡ ἀπάνθρωπος ἀπέλασις ἐκ Παρισίων 40,000 ἀθώων, τὸ πλεῖστον ἴσως, ὄντων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχον τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἀτυχίαν νὰ ἥναι ὑπήκοοι κράτους μεθ' οὗ ἡ Γαλλία εὑρίσκεται εἰς ὅχι εὐχάριστον πόλεμον.

E. P. P.

« Εάν ὁ πόλεμος ἀρ' ἐνὸς ἔγγη τοὺς ἐκ τῶν πεδίων τῆς μάχης τρόμους του, οἵτινες εἰσὶν ἵδιοι αὐτῷ καὶ ἀρ' ὃν οὐδέποτε θέλει ἀπαλλαχθῆ, ὁ πολιτισμὸς ὅμως ἀρ' ἐτέρου ἀναλαμβάνει τὰ δικαιώματά του ἀπέναντι τοῦ πολέμου ἐξευγενίζων αὐτὸν καὶ περιορίζων τὸ κράτος του. Ο στρατιώτης εἶναι ἔχθρὸς τοῦ στρατιώτου ὅστις εὑρίσκεται ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν καταβάλῃ· ἀλλ' οἱ νεώτεροι πολεμικοὶ νόμοι ὑπαγορεύουσι καὶ εἰς τὸν Γάλλον καὶ εἰς τὸν Πρωσσον στρατιώτην ἐξίσου, δημος φείδωνται παντὸς πολίτου ἀνήκοντος εἰς τὸ ἔτερον τῶν ἐμπολέμων ἔθνων καὶ μὴ λαμβάνοντος ἐνεργὸν ἐν τῷ πολέμῳ μέρος. Ο σεβασμὸς δὲ οὗτος πρὸς πᾶν ὅτι δὲν εἶναι στρατιωτικὸν παρὰ τῷ εἴθεντι μεθ' οὗ εὑρίσκεται τις εἰς πόλεμον ἐπεκτείνεται καὶ πέραν τῶν προσώπων ἐφαρμοζόμενος εἰς τὴν ιδιοκτησίαν καὶ εἰς παντὸς εἰδίους περιουσίαν· ἡ λεπλασία καὶ ἡ αὐθαίρετος διαρπαγὴ λογιζονται ως πράξεις ἐπονείδιστοι εἰς ἐκεῖνον διστις μεταχειρίζεται αὐτάς.

Αἱ φιλοσοφικαὶ αὖται παρατηρήσεις ἐφαρμόζονται πληρέστατα σήμερον ἔνεκα δύο γεγονό-

των. Τὸ πρῶτον συνίσταται εἰς τὴν ἀρνητινὴν τῆς Γαλλίας; τοῦ νὰ παραιτηθῇ τῆς διὰ τῶν πολεμικῶν της πλοίων ἀλώσεως τῶν ἐμπορικῶν τῆς Γερμανίας, ἐνῷ ἡ Πρωσσία εἶγεν ἡδη διακηρύξει ὅτι οὐ μόνον δὲν ἦθελε δώσει εἰς οὐδένα σύλης γράμματα (lettres de marque) (α) ἀλλὰ καὶ τὸ πολεμικὸν αὐτῆς ναυτικὸν ἦθελεν ἀποσχεῖ πάσης λείας. Κατὰ τοῦτο ὁ ἡμέτερος ἔχθρὸς ἐδωκε παράδειγμα, τὸ ὄποιον εἶναι λυπηρὸν διότι δὲν ἤκολουθηταμεν ἡμεῖς οἵτινες τόσῳ ἐντίμῳ συνηγορήσαμεν κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις συνθήκην τοῦ 1856 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ κατὰ θάλασσαν δικαίου καὶ ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐν θαλάσσῃ συλλουμένην περιουσίαν. Ο ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, εἰς δια ἀποδίδεται τὸ μέτρον τοῦτο, ἐνόμισε, φάνεται, ὅτι ἀποκλείων τὴν Γερμανίκην πάστις ἐμπορικῆς συγκαινενίας, ἦθελε προξενήσει βλέπειν εἰς τὸν ἔχθρον. Ἐν τῇ ζέσει τοῦ πατριωτισμοῦ του πλανηθεὶς ὁ ὑπουργὸς παρέλυσε μὲν τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον τῆς Βορείου Γερμανίας, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν οὐδετέρων οἵτινες ἐδ' ὅσον διαρκεῖ ὁ πόλεμος, θέλουσιν ἀναλάβει ὅλην τὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ εξαγωγῆς ἐκ τῶν λιμένων τῆς Γερμανίας· καὶ κατὰ τοῦτο φάνεται ἀπατηθεὶς ὁ ἀτομικος ναύαρχος ὅσις ἐσκέφθη ὅτι, τοῦ πολεμικοῦ τῆς Πρωσσίας ναυτικοῦ ὄντος λίαν εὐχρίθμου καὶ τούτου διαμένοντος ἐγκεκλεισμένου εἰς τὸν λιμένας, τὸ ἐμπορικὸν τῆς Γαλλίας ναυτικὸν ἦθελε τηρήσει

(α) Οὗτα καλοῦνται αἱ ὑπὲρ τῶν Κυβερνήσεων ἐμπολέμων κρατῶν διδόμεναι δῆλοτε δῆσις εἰς καταδρομικὲς πλοῖος πρὸς λαρυρχγόροτιν ἐχθρικῶν πλείων. Ομοιότερά τινα πρὸς ταῦτα έγινεται καὶ τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις ἀπαντώμενα «βίστα» (Ιλιάδ. Β'. 671. Πολυβ. Δ'. 26, 36, 53.) τὸ ὑπὲρ τῶν νεοτέρων lettres de représailles κληθέντα ταῦτα ἔμεις ἀπηγορεύθησαν διὰ τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης κατὰ τὸ 1856. Τὸ δὲ δικτύωμα τῆς ἀκεδότεως τῶν lettres de marques εἶγε πάστις ἐμπόλεμος δίνεται πρὸς ἐξοπλισμὸν ἐγγυώσιον καταδρομικῶν, ἄτινα ὑπεδάλλουνται εἰς διεκτάξεις τινας. Πάσας αἱ πρὸς περιορισμὸν τοῦ εἴδους τούτου τῆς λαρυρχγογίας γενόμεναι ἀπέδιπλει ἀπέδιπλα μίταιαι, μέχρις οὗ ἡ ἐν Παρισίοις συνθήκη τοῦ 1856 κατέρργηται μὲν τοὺς καταδρομεῖς καὶ ἀπηγόρευσαν πάσιν κατὰ ἔηρον λαρυρχγογίαν, δυστυχῶς ὅμως ἐπέτερα τοιαύτην ἐν θαλάσσῃ μένον μετὰν τῶν ἐμπολέμων ἔθνων, θίστε έτοις καὶ γάρ οὐρίστενται τὰ περὶ οὓς ἡ διάρρηση τοῦ πολεμικοῦ ἀλλάζει μόνα τὰ πολεμικά. (Σεριπ. Τὰ Νόμιμ. τέμ. Β'. § 267 καὶ ἡρ. Κοριτσκοῦ Ἀλληλεῖν. Δ. § 110 καὶ 137.)

Σ. Μ.

τὴν συνήθη αὐτῷ θέσιν· πλὴν δὲν ἔχει οὕτω· διότι οἱ ἐμποροὶ τῶν λιμένων ἔγουσι πνεῦμα τόσῳ φιλύπτοπτον ώστε δὲν θέλουσιν ἐντελῶς πεισθῆ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐμπορευμάτων των ἐν τοῖς γαλλικοῖς πλοίοις πρὸ τοῦ ἡ Γαλλία ἀσπασθῆ τὴν ἀρχὴν ἃν παρεδέχθη πρότερον ἡ Πρωσσία. Οἱ θέλων νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου ἀσφήψῃ ἐν βλέψιοι εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς οἴκους τῆς Ἀθηνᾶς, τῶν Βαρδιγάλλων, τῆς Δουγκέρκης καὶ τῆς Μασσαλίας αὐτῆς καὶ θέλει πληροφορηθῆ διότι τὸ ἐμπόριον τῶν λιμένων μας, συνεπείᾳ τῆς ἀποποιήσεως ταύτης τῆς Γαλλίας, προτιμᾷ ὅσῳ τὸ δύναντὸν νὰ ἀποστέλλῃ τὰ ἐμπορεύματά του ὑπὸ ξένην σημαίαν καὶ μάλιστα ἀγγλικὴν πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς γαλλικῆς ἥτις εἶναι ἦδη ἐγκαταλειμμένη.

»Τοῦτον γεγονός τὸ καὶ σπουδαιότερον καθὸ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ βιαιοπραγίας παρὰ τὴν θέλησιν τῶν δόντων ἀφορμὴν πρὸ τοῦτο, συνισταταιεὶς τὴν συσσώρευσιν παντοίων κατηγοριῶν ἃς ἀπό τινων ἡμερῶν ἐρημερίδες τινες ἐπιρρίπτονται κατὰ τῶν ἐν Παρισίοις ἐγκατεστημένων Γερμανῶν. Ως γνωστὸν, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ζῶσιν ἐνταῦθα ἀπὸ 20 καὶ 30 καὶ πλέον ἑτῶν τούτου; λοιπὸν κατηγοροῦσιν ἐπὶ κατασκοπείᾳ, παριστῶσιν ως ἐχθροὺς ζητοῦντας εὔκαιρες μόνον ὅπως βλάψωται τὴν Γαλλίαν καὶ διαβιβάζοντας εἰς τὸ πρωσσικὸν στρατηγεῖον πληροφορίας χρησίμους αὐτῷ πλὴν ὀλεθρίας ἡμῖν· αἱ γόνιμοι μάλιστα φαντασίαι ἀποδίδουσιν εἰς αὐτοὺς πᾶν εἰδος κκουργήματος· οὗτοι ἀντιγράφουσι (κατ' αὐτοὺς) τὸ [σχέδιον τῆς διχυρώσεως τῶν Παρισίων ὅπως τὸ ἀποστεῖλωσιν εἰς Βερολίνον, ως ἐάν τοῦτο δὲν ἤτο γνωστὸν εἰς ὅλα τὰ στρατηγεῖα τῆς Εύρωπης ἀπὸ 20 ἑτῶν ὅπότε ἐπεράτωθησαν τὰ διχυρώματα ταῦτα ὃν τρόπον καὶ τὸ ἡμέτερον ὑπουργεῖον τοῦ πολέμου ἔχει γνῶσιν ὅλων σχεδὸν τῶν φρουρῶν τῆς Εύρωπης· οὗτοι ἐνηλοῦνται τὰ τηλεβόλα (α) διὰ ὧν εἰσὶν ἔξωπλισμένοι οἱ προμαχῶνες· εύτυχῶς, ως πρὸς τὸ δεύτερον τοῦτο, ἡ ἐφημερίς ἥτις διεσάλπισε τὸ τέλμα τοῦτο, εἴγε τὴν καλὴν πίστιν νὰ διακηρύξῃ τὴν ἐπαύριον ὅτι ἐγένετο θῦμα ψευδοῦς πληροφορίας.

(α) Ἐφημερίς τις τῶν Παρισίων ἐντίγγειλεν ἐσχάτως ὅτι ἐν τινὶ διχυρώματι εὑρέθησαν ἐνηλωμένα τρία τηλεβόλα κατασταθέντα σύτοις ἀγρυπτα καὶ ὅτι ἡ ἀποκομία προσέξτησι τολλήσεις ὑπόπτων προσώπων. Ἀλλὰ τὸ τοιεῦτον κατέπιν ἐπεδείχθη λευδές.

Εἶναι ἔτος πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ὁ ἐχθρὸς διατηρεῖ κατασκόπους ἐν Γαλλίᾳ· τὸ τοιοῦτον εἶναι σταθερὸν τοῦ πολέμου ἔθιμον καὶ ἔκαστος κάμψει, γρῆσιν αὐτοῦ ὡς γνωρίζει καὶ δύναται. Ἀλλὰ μόνον ἐν Παρισίοις δὲν ἔγουν ἀνάγκην κατασκόπων οἵτινες εἶναι μᾶλλον γρήσμοι εἰς τὸ θέατρον τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐνθα ἔκκστος προσπαθεῖ νὰ μάθῃ τὰς κινήσεις καὶ τὴν θέτιν τῶν διαρρόων σωμάτων τοῦ ἐχθροῦ· διότι τί δύνανται νὰ γρησμεύσωσι κατάσκοποι ἐκεῖ ἐνθα πᾶν ὅ, τι γίνεται καὶ μάλιστα ὅ, τι δὲν γίνεται, πᾶν ὅ, τι λέγεται καὶ ὅ, τι οὐδέποτε ἐλέγθη, πᾶσαι αἱ διαδιδόμεναι εἰδήσεις ψευδεῖς εἴτε ἀληθεῖς διασαλπίζονται ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων (α); Ἐκάστη ἐφημερίς ἐξ ἐπαγγέλματος τρέχει κατόπιν τῶν εἰδήσεων ὅπως τὰς διασαλπίζῃ urbi et orbi, εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ώστε ἀποροῦμεν τί πλέον οἱ ἐν Παρισίοις κατάσκοποι δύνανται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν πλημμύραν ταύτην τῆς δημοσιότητος.

»Τὸ ὅτι ἡ ἀστυνομία ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῶν νεղλύδων ὅπως ἀπομακρύνῃ ὅσους ἥθελον φανῆ εἰς αὐτὴν ἐπικίνδυνοι, εἶναι νόμιμος ἀμυνας ἐπίστης τὸ ὅτι λαμβάνουσι τὰ διαβατήριά των ἐκ τῶν κατοίκων τῶν Παρισίων ἔκεινοι οἵτινες ἥθελον δώσει χώραν εἰς ὑποψίας, εἶναι δικαιωματικήρηνητικὸν δυνάμενον νὰ ἐφρυμοσθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Γάλλων οἵτινες ἥθελον παρέχει ἀνησυχίας· ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς 40,000 τῶν Γερμανῶν οἵτινες εἰσὶν ἐγκατεστημένοι παρ' ἡμῖν, κατέχουσι θέσεις εἰς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς βαθμίδας, εἰσὶ πλούσιοι ἐμποροὶ ἢ μικροὶ μεταπράται, μεγάλοι ἐργοστασιάρχαι ἢ ἀπλοὶ ἐργάται, τὸ πλεῖστον ἔγγαμοι καὶ οἰκογενειάρχαι, ἐπιθυμοῦντες νὰ διαμένουσιν ἐν τῷ μέτωπῳ ἡμῶν ἔνεκα οἰκογενειακῶν δεσμῶν, ἐμπορικῶν συμφερόντων καὶ ἀτομικῶν συμπαθειῶν· ως πρὸς τὸ φιλόπονον καὶ γρηστὸν τοῦτο πλῆθος, τὸ μόνον δπερ κατὰ καθηκον πρέπει νὰ πράξωμεν, εἶναι νὰ προστατεύσωμεν αὐτὸν κατὰ τῶν ἀπειλῶν ἐξημμένων τινῶν προσώπων καὶ κατὰ τῶν ἀπερισκέπτων μομφῶν τινῶν δημοσιογράφων οὓς ὁ πατριωτισμὸς πλανᾷ καὶ παρασύρει, καὶ νὰ προ-

(α) Οἱ λόγοι εῦτοι τοῦ τυγχανεῖσθαις ἀπεικονίζοντες τὸ κενέρον τοῦ Γαλλικοῦ χρακτήρος ὅμοίου κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν, ἀνακαλεῦσιν εἰς τὴν μνήμην μου τὴν ἐπὶ τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσως ἀξιοθάματον μετακόστη ταῦτα τὰ τῶν ἡμετέρων ἐφημερίδων.

καλέσωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ πάντα ἐγκαυχόμενον | ἐπὶ ἔξασκήσει φιλανθρώπων αἰσθημάτων, καὶ αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς δημοσιογράφους οἵτινες, ὡς τίμιοι ἀνθρώποι, εἶμεθα Βέβαιοι, ὅτι μετὰ μικρὰν σκέψιν δὲν θὰ ἔχωσι πλέον τὴν δύναμιν νὰ ἐνμείνωσιν εἰς τὰς ἴδεας τῶν.

Μὴ λησμονήσωμεν ὅτι καὶ ἐν Γερμανίᾳ διχρόνουσι πολλοὶ συμπολῖται ἡμῶν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς μετὰ τῶν ἐνταῦθα Πρώτων ὑπηκόδων εὑρισκόμενοι περιστάσεις, καὶ μέχρι τῆς στίμερον, παρὰ τὰς ἐναντίκες εἰδήσεις τὰς ὄποιας τινὲς πολὺ ἔσπευσαν νὰ θέσωσιν εἰς κυκλοφορίαν, δὲν φαίνεται ποτῶς νὰ παρηγγλίθησαν. Ἐὰν λοιπὸν ἡμεῖς ἐκακοποιοῦμεν τοὺς ἐνταῦθα Γερμανούς, αἱ Γερμανικαὶ ἀργαὶ ή θὰ ὀφίνον εἰς ἡμᾶς τὸ μονοπόλιον τῶν ἀπανθρώπων μέτρων καὶ ἡθέλαμεν τότε διαδραματίσει πρόσωπον πολλὰ ὀλίγον ἀξιόλογον, ή δὲ φήμη τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἥθελεν ἀμαρτωθῆναι, ἥνδιδουσαι εἰς τὸ αἰσθημα τῆς ἀντεκδικήσεως, ἥθελον ἐφχρυσάσει ἐπὶ τῶν ἀτυχῶν συμπολιτῶν μας τὸν νόμον τοῦ ἀγαπεπορθότος καὶ τότε ἡμεῖς ἥθελομεν εἰσθαι αἴτιοι τούτου.

Εἰς ἐποχὴς ἀναργίας ή ὅπως δύποτε κρισίμους, ή ἥττον πεφωτισμένη τῶν ἀνθρώπων μερίς εἶναι καὶ ἡ μᾶλλον εὐερέθιστος. Διὰ μιᾶς λέξιως, διένος ὄνοματος δύναται τις νὰ ἔξεγειρῃ ἐν αὐτῇ ὄργην ταχέως ἐκρηγνυομένην εἰς βιαιοπραγίας· τοιουτοτρόπως οἱ ποτὲ ἀριστοκράται εἶδον ἀνεγειρομένην αἴφνις ἐναντίον αὐτῶν, κατὰ τὰς ἀργαὶ τοῦ φθινοπώρου τοῦ ἔτους 1792, τὴν θύελλαν τῶν Σεπτεμβριανῶν ἡμερῶν, μίκην τῶν κυλίδων τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως. Ἡ πρει τότε νὰ ἔλεγον εἰς τὸ ἄγριον πλῆθος ὅτι οἱ ἀτυχεῖς αἰχμάλωτοι συνωμότουν μετὰ τῶν Πρώτων (α), καὶ δὲν ἀποτελεῖτο πλειότερόν τι ὅπως τοὺς ἀποστείλη ἀκρίτους εἰς τὴν λαϊκοπόλιον, γωρίς νὰ ἤναι μάλιστα δυνατὸν εἰς τὴν συνέλευσιν νὰ θέσηται εἰς τὴν ἀπάνθρωπον ἐκείνην σφαγὴν. Τὴν σήμερον δὲ ἔξεγειρουσι τοὺς Παρισινοὺς κατὰ τῶν κατασκόπων, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο περιλαμβάνουσι 40,000 πρόσωπα, πάστις ἡλικίας, παντὸς γένους καὶ πάστις τάξεως — 40,000 ἄτομα ἐξ ὅν 99 ἐπὶ τοῖς 100 κατατίχονται

ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας διὰ τὰς ὑπονοίας ὃν εἰσὶ τὰ ἀντικείμενον καὶ ποθοῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἔκεινην ἦς τινος ἀπόλλαυτην πάντοτε ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ ἐνδόξῳ ταύτῃ υπηροπόλεις ἦς κατέστη δι' αὐτοὺς δευτέρη πατρὸς!

Αἱ 4^η αὗται γιλιάδες τῶν Γερμανῶν εἰσὶ χρησιμώτατα μέλη τῆς Βιομηγανικῆς τῶν Παρισίων κοινότητος καὶ διεξάγουσι τιμίως τὰς ὑποθέσεις των βοηθοῦντες καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ἔλεγχον τὰς ἡμετέρας. Οἱ Γερμανοί ἐργάται ἀπολαύουσιν οὐ συικράς ὑπολήψεως διότι εἰσὶ πρὸ πάντων ταχτικοί, οὐδένας ὅμως ἐμποδίζουσι τοῦ νὰ ἔξασταλίσῃ ἔχωντα διά τῶν ὁποίων ἡ ἔθνικὴ ἐργασία τρέφεται. Ἐὰν ὁ πληθυσμὸς τῶν Παρισίων ἐστερεῖτο τοῦ Γερμανικοῦ στοιχείου του, ἀπητοῦντο 10 καὶ 20 ἔτη διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαναφθώσῃ τὴν ἀπώλειαν ταύτην.

Κατὰ τὰ 1808 τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα εἶχον εἰσῆλθει εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀλλ᾽ ἐπιτρέπεται νὰ κάλιωμεν τὴν παρατήρησιν, γωρίς νὰ ἐκληφθῶμεν Πρωσσίους, ὅτι ή νῦν εἰσέλασις τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐδάφει, διαφέρει κατά τι τῆς τοῦ Γαλλικοῦ ἐν τῇ Ἰσπανικῇ γεωργονήσω. Οἱ κατακτητὴς ὅστις ἐβασίλευε τότε ἐν Γαλλίᾳ ἔκαμψ χρῆσιν δόλου ἀναξίου τῆς μεγαλοφυΐας του, ἀναξίου τοῦ Γαλλικοῦ ὄνοματος ὅπερ ἔφερε· διότι εἰσελθὼν ὡς σύμμαχος μετὰ τῶν στρατευμάτων του εἰς τὰ φρούρια τῆς Ἰσπανίας καὶ ἐκβαλὼν εἶτα τὸ προσωπεῖον μετεβλήθη εἰς κύριον· ὡς δὲ τὴν σήμερον ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι Γερμανοί ἀσγολούμενοι εἰς τὴν Βιομηγανίαν, εἰς τὸ ἐμπόριον, οὕτω καὶ τότε ὑπῆρχον ἐν Ἰσπανίᾳ πολλοὶ Γάλλοι ἔξαστοις εἰς τὰς διερρόμενες αὐτῆς πόλεις ἐπικερδῆ ἐπαγγέλματα. Οἱ ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως ἐνθουσιώδεις ἥρεθιζον τότε ἐναντίον αὐτῶν τὸ πάθος, τῶν Ἰσπανῶν καὶ ἐντεῦθεν αἱ φρικώδεις ἐκείναι σκηναί. Αἱ σοργαὶ τῆς Βαλεντίας αἱ διαπραγματίσαι κατὰ προτροπὴν ἀνθρώπου δι. ὁ Κ. Θιέρτος καλεῖ «Τὸν κανονικὸν ιεράτη (chanoine) Κάλβον, κακοῦργον ἐκ Μαδρίτης ἐλθόνταν, συνεκίνησεν τότε τὸν κόσμον καὶ ἀδύνατο τις δικαίως νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ πράξεις αὐτοῦ ἥθελον κατασχύνει τὴν Ἰσπανικὴν ἐπανάστασιν, ἐάν, γάρις εἰς τὴν γενναίαν ἐνεργητικότητα ἄλλου τινος ιερέως, τοῦ πατρὸς Ρίκου (Rico), ὁ Κάλβος σχεδὸν πάρα-

(1) Η Γαλλία κατέτη τὴν ἐποχὴν τῆς τρομοκρατίας εύρισκετο εἰς πόλεμον μετὰ πάντων σχεδὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀνθρώπων συναπειθέντα ἡγεμόνην καταστήσας· αὐτῆς ἐνεκ τῶν ἀκολαζούσων τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαφρέσου δημοκρατίας.

τα δὲν ἐφύλακέετο, δὲν ἐδικάζετο καὶ δὲν
ὑρίστατο αὐθιώρει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Εἰ-
νας ἀληθής ὅτι πολὺς ἀπέγομεν τοῦ νὰ εἴπωμεν
ὅτι οἱ διασπείροντες τὴν σύμερον ὄργας καὶ μίσος
κατὰ τὸν ἐν Παρισίοις Γερμανῶν, τρέφουσι τοὺς
αὐτοὺς οὓς καὶ ὁ Θηριώδης Κάλβος (Calvo)
εκοπούς ἔχομεν τούνχυτίον τὴν πεποίθησιν ὅτι
μεγάλως ἥθελον λυπηθῆναι, ἐάν ως ἐκ τούτου ἐπέρ-
χοντο δυστυχήματα. 'Αλλ' ἀς μὴ λησμονῶμεν
ὅτι οὐδὲν εἶναι μᾶλλον ἐπικείμενον τῆς ἐξεγέρ-
σεως τῶν παθῶν τοῦ ὄχλου, προπάντων ὅτε αἱ
φυντασίαι εἰσὶν ἐξημέναι καὶ τὰ πνεύματα
ἥρεθισμέναι ὑπὸ ἀπροσδοκήτων δυστυχημάτων.
Ἄπαξ διεγερθέντα ταῦτα δὲν ὑπάρχει μέσον ὅπως
κατευνασθῶσι καὶ δύνανται νὰ φύγουσιν εἰς τὰ
ἔτητα.

Μετάρρωτος Ε. Ρ. Ρ.

ΘΗΡΑ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ.

Πολλάκις ἐν τῇ νεότητί μας μετὰ περιεργειάς
ἀνέγνωμεν τὴν περιήγησιν τοῦ Δελφικοῦ λάρτου
εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλλίς-Ἐπιλίδος. 'Ελά-
βομεν μέρος ἐν τῇ φυντασίᾳ μας ἐκ τῶν ὑπερ-
βολικῶν αὐτοῦ κυνηγίων, ἐκ τῶν θλιβερῶν συμ-
βάντων ἀπέραν συνέβησαν αὐτῷ ἐν ταῖς χώραις
τῶν Κάρφων ἀλλ' ἡ φαντασία καὶ τὸ ἴδεωδες
ἀπέγει πολὺ τῆς πραγματικότητος καὶ ἥρκεσθη-
μεν μόνον εἰς τὸ νὰ ὀνειροποιήσωμεν συναντή-
σεις ἐλεφάντων καὶ συνεντεύξεις λεκινῶν. 'Ο Α-
δόλφος Δελεγοργῷ, ἀποριώτας παρακαίρως ἔνεκα
τῶν συγγνῶν του κόπων, ἐλαβε τὸ πρᾶγμα ὑπὸ¹
σπουδαιοτέραν ἔποιην.

Εἰσαγγθεὶς παιδιόθεν εἰς σπουδαστήριον τι-
φυσικῆς ἱστορίας θείου τοῦ τινος καὶ καταθελ-
χθεὶς συνείθισεν ἐκτοτε νὰ θεωρῇ τὴν ἀπόλαυ-
σιν συλλογῆς τεταριχευμένων ζώων ὡς τὴν ὑπερ-
τάτην τῶν ἀνθρωπίνων εύδαιμονισην. Μόλις ἐντῆ-
λιξ ἀπεράσιτε νὰ σχηματίσῃ τοικύτην συλλο-
γὴν ὁ ἴδιος, καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν ταύτην ἀφίχθη
κατά τὸ 1838 εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλλίς-Ἐλ-
πίδος μετ' ἀληθοῦς ὄπλωστασίου, πυρίτιδος,
σφαιρῶν, καὶ παντὸς εἴδους πυροβόλων, γωρί-
νὰ προσθέσωμεν τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὰς ὑδροχλω-
ρικὰς σκευασίας πρωτοτυμένας ὅπως διατηρῶσι
ἀφθαρτον τὸ δέρμα τῶν ζώων ἀπερι ἥθελε φο-
νεύσει. Μετά πολλὰς καὶ διαφόρους περιπετείας,
τὰς ὑποίας μετὰ πολλῆς χάριτος διηγεῖται,

ἀφοῦ ἐγόνευσε τινας κεμάδας, τῆς, βουβάλους,
φίνοκέρους, ἵπποπιτάμους κ.τ.λ. ὁ Δελεγοργῷ ἔ-
λησε νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐτι ἐπικινδυνωδεστέραν θή-
ραν, τὴν μάνην κατ' αἵτον ἀρμόζουσαν εἰς ἀν-
δρας, τὴν θήραν τῶν ἐλεφάντων. Δυστυχῶς ὅμως
εἰς τὰς ἀποικίας τοῦ ἀκρωτηρίου δὲν ὑπῆρχον
πλέον ἐλέφαντες, δῆτες ὅπως ἐπιτύχη τεισάτους,
ἀπεφάσισεν ὁ τολμηρὸς οὗτος φιλοθήρος; νὰ εἰ-
σχωρίσῃ εἰς τὴν χώραν τῶν Ζουλόν, ἔθνους
Καφρικοῦ κατοικοῦντος πρὸς ἀνατολής τοῦ λι-
μένος τῆς Νατάλης. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ-
τον ἤγριατεν δρηγούς καὶ ζεῦγος ἐξαιρίτων βοῶν
καὶ μισθώτας πρὸς συνοδίαν ἐννέα Κάρφους καὶ
ἕνα λευκόν ἐξεκίνητο τὴν 15 Οκτωβρίου 1841.

Αἱ δημόσιαι αἱ χρησιμεύουσαι ὡς κινηταὶ οἰκλαι-
τῶν γεωργῶν τοῦ ἀκρωτηρίου ζυγίζουσι συνήθως,
μετ' ὅλων τῶν ἐν αὐταῖς ἐμπεριεχομένων ζω-
τροφιῶν καὶ οἰκιακῶν σκευῶν, τρεῖς ἔως τέσσα-
ρες χιλιάδας λιτρῶν. "Οταν πρόκηται νὰ ἀνέλ-
θωσιν ἢ κατέλθωσι δύστρατα ὅρη, ἐνθα διέλθωσι
ποταμούς διεργουμένους διὰ καναπῆς ἀμυνού, ζευ-
γνύουσι 8—10 τούλαχιστον ζεύγη βοῶν, ἐνίστε
δὲ καὶ πλείονα μέχρι τῶν 24. Πρὸς διεύθυν-
σιν καὶ ὁδηγίαν τῶν πολυαρίθμων τούτων ζευ-
γῶν χρειάζονται δύο μόνον ἀνδρες; ὁ εἰς τούτων
προπορεύεται ὁδηγῶν τὸ πρώτον ζεύγος τῶν
βοῶν, διέτασσαν δεδεμένου ἐκ τῶν κεράτων αὐ-
τῶν, ὁ δὲ ἔτερος καίθηται ἐπὶ τῆς ἀμάξης ηρ-
τῶν μάστιγα τῆς δύολας ἢ γειρᾶς ἔξει μῆκος δέ-
κα ὀκτὼ πεδῶν, ὁ δὲ ιμάς 27. Η ἀντήχητις
τῆς μάστιγος ταύτης δύναται τὴν νίκτα νὰ ἀ-
πομακρύνῃ τὰ θηρία κάλλιον βολῆς πυροβόλου.
Μετά διαφόρους κινδύνους καὶ περιπετείας, ὁ
τολμηρὸς οὗτος κυνηγός ἀρίγθη ἐπὶ τῆς ὅγθης
πεταμοῦ τινος ὀνομαζομένου "Ορ-Φιλός, ἐνθα
ἔπιξε καλύρην· διαμείνας δὲ περὶ τὰς 5 ἡμέρας
καὶ μὴ εὑρῶν οὐδένα εἴλερχντα ἀπεφάσισε νὰ
ἀπέλθῃ μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Ἀγίας Λουτ-
ζίκης μακρὰν 20—25 λεύγας ἐντεῦθεν.

"Ανεγάρησεν δῆτε λίστην πρῶτη τὴν 27 Δεκεμ-
βρίου ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν Κάρφων του, οἵτι-
νες ὀλιγώντερον αὐτοῦ ἐγνώμονες τὴν χώραν,
καὶ οἵτινες ἐξεπλάγησαν διὰ τὴν ἀξιωσιν ἦν
οὗτος; εἶχε τοῦ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ. Εἰς τοὺς Κά-
ρφους ἐφρίνετο ὡς ὑπερφυτικόν τι, βλέποντες
τὸν κύριον τῶν ποιοῦντα χρῆσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν μικρᾶς πυξίδος ἔχοντος τὸ μέγεθος ὠρο-
λογίου, ἢ τις ὀδήγει αὐτὸν ὥσπερ φάρος. 'Ο Δε-
λεγοργῷ ἦτο λίση ἀγγίνους, ιδιάτης τὴν ὅποιαν